

یکصد و چهارمین جلسه کمیته معرفی رقم

یکصد و چهارمین جلسه کمیته معرفی رقم در روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۱۶ با حضور اعضای کمیته، با میزبانی موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال برگزار شد. در این جلسه گزارش معرفی پنج لاین گندم نان زمستانه دیم، هفت لاین نخود، یک هیبرید چغندر قند و یک هیبرید چغندر علوفه‌ای و نتایج آزمون تعیین ارزش زراعی ارقام چغندر علوفه‌ای بهاره و پاییزه، پنبه و سیب زمینی به شرح ذیل ارائه و بررسی گردید :

۱- گزارش معرفی پنج لاین گندم نان توسط عضو هیات علمی موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور ارائه شد. هر پنج لاین فوق از طریق دو رگ گیری در ایستگاه تحقیقات کشاورزی دیم مراغه به منظور جمعیت ژن‌های مفید در لاین‌های جدید ایجاد شدند. لاین‌های مذکور دارای پتانسیل عملکرد بالا، تحمل به تنش‌های خشکی، سرما و سایر ویژگی‌های مناسب زراعی بوده و از کیفیت نانوائی خوبی برخوردارند. لاین اول نسبت به زنگ‌ها مقاوم تا نیمه مقاوم، لاین‌های دوم و سوم نسبت به زنگ‌ها نیمه مقاوم تا نیمه حساس و لاین چهارم نسبت به بیماری زنگ زرد و زنگ قهوه‌ای نیمه حساس تا حساس است. با توجه به ویژگی‌های ذکر شده هر پنج لاین اشاره شده برای کاشت در دیمزارهای مناطق سرد و معتدل کشور مورد تایید قرار گرفتند و به ترتیب با نام‌های "همتا"، "کیان"، "شایان"، "دهقان"، "نفیس" معرفی شدند.

۲- گزارش معرفی هفت لاین نخود در قالب دو گزارش تحت عنوان دو لاین اول و دوم متحمل به خشکی برای کشت بهاره و لاین‌های سوم، چهارم، پنجم و ششم مناسب کشت پاییزه در مناطق سرد و لاین‌های سوم، ششم و هفتم مناسب کشت پاییزه در مناطق معتدل توسط عضو هیات علمی موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور ارائه شد. این لاین‌ها حاصل از پروژه مشترک دانشگاه فردوسی مشهد و سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی (موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور) می‌باشند.

- دو لاین اول و دوم متحمل به خشکی برای کشت بهاره: در زمینه‌گزینش و شناسایی ژنوتیپ‌های نخود تیپ کابلی از سال ۱۳۸۳ تا ۱۳۹۴ تعداد ۴۵۰ ژنوتیپ نخود کابلی از ژرم پلاسما موجود در بانک بذر دانشگاه فردوسی مشهد برای تحمل به خشکی طی آزمایشات مختلف مقدماتی ارزیابی عملکرد در شرایط خشکی در مزرعه و نیز با انجام‌گزینش‌های بعدی در شرایط گلخانه‌ای و آزمایشگاهی متعدد بررسی شدند و در نهایت تعداد شش لاین امیدبخش متحمل به خشکی به عنوان کاندید نهایی برای دو سال متوالی با اجرای آزمون‌های تمایز، یکنواختی و پایداری شناسه این لاین‌های منتخب تهیه و نیز به صورت انبوه تکثیر شدند. سپس این لاین‌ها در پروژه مشترک بین دانشگاه فردوسی مشهد و بخش حبوبات موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور برای آزمایشات ناحیه‌ای سازگاری و پایداری عملکرد مورد ارزیابی قرار گرفتند. بر اساس نتایج بدست آمده از این بررسی‌ها، دو لاین اول و دوم از بین شش لاین امیدبخش انتخاب شدند. لاین اول برای کشت بهاره و بخصوص کشت‌های تاخیری با ارتفاع مناسب و قابل برداشت مکانیزه، متحمل به خشکی، پر محصول، وزن صد دانه متوسط، متحمل به بیماری‌های برق‌زدگی و فوزاریوم مورد تایید قرار گرفت و با نام "تعاون" معرفی شد. باتوجه به نتایج ارائه شده براساس نظر اعضای محترم کمیته لاین دوم مورد تایید قرار نگرفت.

- لاین‌های سوم، چهارم، پنجم و ششم مناسب کشت پاییزه در مناطق سرد و لاین‌های هفتم، ششم و سوم مناسب کشت پاییزه در مناطق معتدل: بررسی امکان کشت پاییزه نخود در شرایط مناطق مرتفع ایران از ابتدای دهه ۱۳۷۰ در دانشگاه فردوسی مشهد و موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور آغاز شد. آزمایش‌های متعدد انجام شده در طی این سال‌ها منجر به انتخاب حدود ۴۰ لاین شد. لاین‌های منتخب طی چهار سال زراعی در مزرعه و در دو سال در شرایط کنترل شده، در آزمایش‌های سازگاری در پنج منطقه سرد و دو منطقه معتدل ارزیابی شدند و مطالعات مربوط به بررسی مقاومت لاین‌ها به بیماری‌های برق‌زدگی و فوزاریوم در

ایستگاه سرارود کرمانشاه و دانشگاه فردوسی مشهد صورت گرفت. بر اساس نتایج حاصل از این بررسی‌ها در مناطق سرد چهار لاین شماره سوم، چهارم، پنجم و ششم مدنظر قرار گرفتند. از بین چهار لاین مذکور سه لاین سوم، پنجم و ششم با ارتفاع مناسب و قابل‌برداشت مکانیزه، پر محصول، وزن صد دانه بالا، متحمل به بیماری برق‌زدگی و فوزاریوم مورد تایید قرار گرفتند و به ترتیب با نام‌های "مارال"، "توس" و "سناباد" برای مناطق سرد معرفی شدند و لاین چهارم باتوجه به نتایج ارائه شده مورد تایید قرار نگرفت. همچنین سه لاین هفتم، ششم و سوم برای معرفی در مناطق معتدل مورد بررسی قرار گرفتند به ترتیب عملکردی برابر با ۱۴۳۴، ۱۳۶۹ و ۱۳۲۳ کیلوگرم در هکتار تولید کردند. دو لاین هفتم و ششم با ارتفاع مناسب و قابل‌برداشت مکانیزه، پر محصول، وزن صد دانه بالا، متحمل به بیماری برق‌زدگی و فوزاریوم مورد تایید قرار گرفتند و به ترتیب با نام‌های "نصیر" و "سناباد" برای مناطق معتدل معرفی شدند و لاین سوم باتوجه به نتایج ارائه شده مورد تایید قرار نگرفت.

۳- گزارش معرفی یک هیبرید چغندر قند توسط عضو هیات علمی موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه بذر چغندر قند ارائه شد. هیبرید فوق به‌عنوان اولین رقم هیبرید دیپلوئید مولتی‌ژرم مقاوم به ریزومانیا حامل ژن IRz برای مقاومت به ریزومانیا در هر دو والد پدری و مادری خود است. این هیبرید دارای عملکرد قند خالص بالا و پایداری عملکرد مناسب بوده و با دمبرگ‌های نیمه افراشته، پهنک‌های بیضی شکل با حاشیه موج‌دار و بطور کلی با برگ‌های بلند و به رنگ سبز روشن و فرم مخروطی ریشه، مناسب کشت بهاره در مناطق مختلف کشور می‌باشد که مورد تایید قرار گرفت و بانام "کوشا" معرفی شد.

۴- گزارش معرفی یک هیبرید چغندر علوفه ای توسط عضو هیات علمی موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه بذر چغندر قند ارائه شد. هیبرید مذکور یک هیبرید دیپلوئید منوژرم است که به‌عنوان اولین رقم هیبرید منوژرم داخلی چغندر علوفه‌ای می‌باشد. تحمل به ساقه روی در این رقم از والد مادری نشأت می‌گیرد تا بتوان از این هیبرید در کشت زود هنگام (اسفندماه) در مناطق مختلف کشور جهت استفاده بهینه از بارندگی‌های اول فصل استفاده نمود. این هیبرید دارای ریشه‌هایی با پوست نسبتاً صاف و زرد رنگ بوده و اندام هوایی نسبتاً زیاد به رنگ سبز روشن دارد. در استان‌های مختلف کشور می‌توان در کشت بهاره از این رقم جهت تولید علوفه استفاده کرد. با توجه به ویژگی‌های ذکر شده هیبرید فوق مورد تایید قرار گرفت و بانام "هلیا" معرفی شد.

۵- نتایج آزمون تعیین ارزش زراعی نه رقم چغندر علوفه ای در قالب دو آزمایش بهاره و پاییزه که در طی سال‌های ۱۴۰۱-۱۴۰۲ به وسیله موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه بذر چغندر قند آزمون شده بودند، توسط عضو هیات علمی موسسه مذکور ارائه گردید. نتایج تصمیمات کمیته در هر آزمون به شرح ذیل می‌باشد:

- در آزمایش چغندر علوفه ای بهاره هشت رقم Rekord Poly، Syriusz Bis، Solidar Bis، Laurena Centurion، KWS، Godiva KWS، Gustea KWS، Pierina KWS به همراه ارقام شاهد در سال ۱۴۰۱ در دو منطقه شاهرود و کرج و در سال ۱۴۰۲ در پنج منطقه شاهرود، کرج، کرمانشاه، مغان و مشهد مورد بررسی قرار گرفتند. بر اساس نتایج ارائه شده، چهار رقم Laurena KWS، Godiva KWS، Gustea KWS و Syriusz Bis مورد تایید قرار گرفتند و چهار رقم Rekord Poly، Centurion، Solidar Bis و Pierina KWS رد شدند.

- در آزمایش چغندر علوفه ای پاییزه یک رقم خارجی با نام Ribambelle به همراه سه هیبرید داخلی و ارقام شاهد در مناطق دزفول، گنبد، زابل بررسی شد. بر اساس نتایج ارائه شده، رقم فوق مورد تایید قرار گرفت.

آزمون تعیین ارزش زراعی ارقام چغندر علوفه ای بهاره و پاییزه					
ردیف	نام رقم	متقاضی	نماینده	وضعیت تایید رقم تایید	رد
۱	Pierina KWS	KLEINWANZLEBENER SAATZUCHT AG	آرکا مهام همتا	*	*
۲	Gustea KWS	KLEINWANZLEBENER SAATZUCHT AG	آرکا مهام همتا	*	*
۳	Godiva KWS	KLEINWANZLEBENER SAATZUCHT AG	آرکا مهام همتا	*	*
۴	Laurena KWS	KLEINWANZLEBENER SAATZUCHT AG	آرکا مهام همتا	*	*
۵	Centurion	Malopolska Hodowla Roslin	محمد ناصر ارجمند	*	*
۶	Solidar Bis	Malopolska Hodowla Roslin	محمد ناصر ارجمند	*	*
۷	Syriusz Bis	Malopolska Hodowla Roslin	محمد ناصر ارجمند	*	*
۸	Rekord Poly	Malopolska Hodowla Roslin	محمد ناصر ارجمند	*	*
۹	Ribambelle	Florimond Desprez	ارس بذر	*	*

۶- نتایج آزمون تعیین ارزش زراعی چهار رقم خارجی پنبه توسط عضو هیات علمی موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال ارائه گردید. ارقام با نام‌های ۴۵۵May، ۵۰۵May، ۹۸۱۱PRG و ۹۰۴۸PRG به همراه ارقام شاهد هر منطقه، در سه منطقه بیرجند، داراب و مغان طی دو سال ۱۴۰۰-۱۴۰۱ و نیز در منطقه گلستان در سال ۱۴۰۱ ارزیابی شدند. بر اساس نتایج ارائه شده و با توجه به ویژگی‌های مطلوب ارقام، هر چهار رقم فوق مورد تایید قرار گرفتند.

آزمون تعیین ارزش زراعی ارقام پنبه					
ردیف	نام رقم	نماینده	متقاضی	وضعیت تایید رقم	
				تایید	رد
۱	May۴۵۵	May-Agro Tohumculuk Sanayi ve Ticaret	May-Agro Tohumculuk Sanayi ve Ticaret	*	
۲	May۵۰۵	May-Agro Tohumculuk Sanayi ve Ticaret	May-Agro Tohumculuk Sanayi ve Ticaret	*	
۳	PRG۹۸۱۱	Bios Agrosystems Single Member S.A.	کشت و صنعت ساوین دشت	*	
۴	PRG۹۰۴۸	Bios Agrosystems Single Member S.A.	کشت و صنعت ساوین دشت	*	

۷- نتایج آزمون تعیین ارزش زراعی شش رقم جدید سیب زمینی خارجی با نام‌های Corsica، Ricarda، Vogue، Levante، Adato و توسط عضو هیات علمی موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال ارائه گردید. ارقام مذکور در آزمون تعیین ارزش زراعی در طی دو سال زراعی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ در همدان، خراسان رضوی و اصفهان در مقایسه با دو رقم شاهد Agria و Sante مورد ارزیابی قرار گرفتند که از بین این ارقام چهار رقم Ricarda، Paradise، Levante و Vogue تایید شدند و دو رقم Corsica و Adato مورد تایید قرار نگرفتند و رد شدند.

آزمون تعیین ارزش زراعی ارقام سیب زمینی					
ردیف	نام رقم	متقاضی	نماینده	وضعیت تایید	
				تایید	رد
۱	Ricarda	Europlant	رویایان بذر گستر	*	
۲	Paradiso	Agrico	مرتضی مرتضوی	*	
۳	Levante	Agrico	مرتضی مرتضوی	*	
۴	Vogue	Agrico	مرتضی مرتضوی	*	
۵	Corsica	Agrico	مرتضی مرتضوی		*
۶	Adato	Agrico	مرتضی مرتضوی		*